

ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Είμαστε βέβαιοι ότι τουλάχιστον τα μυκηναϊκά χρόνια [17ος-12ος αι. π.Χ.] υπήρχαν τραγουδοποιοί ή αλλιώς αοιδοί που αυτοσχεδίαζαν και τραγουδούσαν τέτοια ποιήματα. Αυτές οι συνθέσεις ήταν οι πρώτες μορφές του έπους.

Η μεγάλη ανάπτυξη της επικής ποίησης γίνεται, στα λεγόμενα "γεωμετρικά χρόνια", [11ος-8ος αι. π.Χ.].

Όταν τα κέντρα του μυκηναϊκού πολιτισμού παρήκμασαν και οι κάτοικοι αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν και να κατοικήσουν τη Μικρά Ασία και τα νησιά, έφεραν στους νέους τόπους τα τραγούδια τους.

Το κύριο γνώρισμα της επικής ποίησης είναι ότι μιλά για ένα μακρινό παρελθόν, το οποίο στα μάτια του ποιητή φάνταζε ανώτερο της δικής του εποχής. Τα περισσότερα απ' τα έπη αναφέρονται στην αργοναυτική εκστρατεία [Αργοναυτικός κύκλος], στους αγώνες για την κατάκτηση των Θηβών [Θηβαϊκός κύκλος] και κυρίως στον τρωικό πόλεμο και όσα συνέβησαν μετά από αυτόν (Τρωικός κύκλος).

ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ ΚΑΙ ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Είναι περίοδος μεγάλης ακμής της Μουσικής, σε όλους τους τομείς. Πλήθος από μουσικές αναπαραστάσεις συναντάμε σε αγγεία, στην αρχή μελανόμορφα και από το 525 π.Χ., ερυθρόμορφα.

Την ίδια εποχή, αναπτύσσεται ένα νέο είδος ποίησης και μουσικής, η λυρική ποίηση. Ονομάστηκε έτσι, γιατί οι ποιητές – συνθέτες τραγουδούσαν τα ποιήματά τους με τη συνοδεία λύρας, είτε μόνης, είτε σε συνδυασμό με τον αυλό.

Σε αντίθεση με τα έπη, τα λυρικά ποιήματα είναι μικρά σε έκταση και μέσα απ' τους στίχους τους, ο άνθρωπος εκφράζει τα προσωπικά του αισθήματα και σκέψεις (σχετικά με τη λατρεία των θεών, το γάμο, την εργασία, την αγάπη κ.ά.).

Η λυρική ποίηση διακρίνεται σε δυο μεγάλες κατηγορίες :

1. Τη **μονωδία**, δηλ. το τραγούδι ενός προσώπου και
2. τη **χορική ποίηση** ποιήματα που τραγουδιούνται από ομάδες νέων, συνδεδεμένα με χορευτικές κινήσεις, ενώ τα όργανα που συνόδευαν ήταν η λύρα και ο αυλός.

Τον 6^ο αι. π.Χ., προστίθενται στις δελφικές γιορτές οι αυλητικοί αγώνες, δηλαδή, διαγωνισμοί μουσικής μόνο με αυλό, χωρίς τραγούδι. Σύντομα, προστέθηκαν και οι κιθαριστικοί αγώνες, διαγωνισμοί μόνο με λύρα ή κιθάρα.

Η λυρική ποίηση άνθισε ιδιαίτερα στη Λέσβο, με κύριους εκπροσώπους τον Τέρπανδρο, τον Αλκαίο και την Σαπφώ.

ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ ΚΑΙ ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Την ίδια εποχή στη Σπάρτη, ανθεί η χορική ποίηση και μουσική, ποιήματα δηλαδή που τραγουδιούνται από ομάδες νέων, αγοριών και κοριτσιών.

Ο πρώτος χορικός ποιητής που γνωρίζουμε είναι ο Αλκμάν. Άλλος σημαντικός χορικός ποιητής ήταν ο Σακάδας, ο οποίος ήταν διάσημος αυλητής και συνθέτης. Κέρδισε πολλά βραβεία σε αυλητικούς αγώνες. Με τους «νόμους» του έδωσε συγκεκριμένη μορφή και δομή στα μουσικά έργα.

Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Μουσική έπαιζε πολύ σπουδαίο ρόλο στη ζωή των αρχαίων Ελλήνων. Αποτελούσε αναπόσπαστο τμήμα των σημαντικότερων εκδηλώσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τους βίου. Συνόδευε τις γιορτές, τις θυσίες, τις στρατιωτικές επιχειρήσεις, τους γάμους, τις κηδείες, την άσκηση στα γυμναστήρια, τα συμπόσια κ.ά.

Έτσι δεν είναι περίεργο ότι σε αντίθεση με τη σημερινή εποχή, η μουσική, μαζί με την ποίηση και τον χορό που ήταν στενά συνδεδεμένα μαζί της, αποτελούσε βασικό μέρος της εκπαίδευσης των νέων κατά την αρχαιότητα.

Πολλοί, με πρώτον τον Πυθαγόρα, ήταν αυτοί που πίστευαν στη σημαντική επίδραση της μουσικής στην ψυχή των ανθρώπων και γι' αυτό τη θεωρούσαν βασικό παράγοντα της ανατροφής των νέων.

Αυτό ίσχυε για όλες τις πόλεις-κράτη, ανεξάρτητα από το πολιτικό τους σύστημα.

Οι Πυθαγόρειοι εκτός των άλλων, πίστευαν στον Θεραπευτικό ρόλο της Μουσικής, χρησιμοποιώντας ήχους και κλίμακες κατάλληλες για την ψυχοσωματική αρμονία του ασθενούς.. Εξ άλλου, ο Ασκληπιός ήταν γιός του Απόλλωνα...